

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1271
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination OCT/NOV 2019
Sociology - VIII (Sociology of Development)

[Time: 1:30 Hours]**[Max.Marks:50]**

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त निळ्या व काळ्या शार्ईच्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) कोणतीही लक्षवैधक खुण वसूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all) 05

- 1) Sustainable development has been described in ----- dimensions.
- 2) Economic planning is an essential feature of ----- economy.
- 3) Co-existence of private and public sectors is an essential characteristics of ----- economy.
- 4) Social, economical and ecological equity is the necessary condition for achieving ----- development.
- 5) To develop ability of human life without compromise with ----- means sustainable development.

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- 1) शाश्वत विकासाची ----- पैलु मध्ये मांडणी केली जाते.
- 2) आर्थिक नियोजन हे ----- अर्थव्यवस्थेचे महत्वाचे वैशिष्ट्ये आहे.
- 3) खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्राचे अस्तित्व हे ----- अर्थव्यवस्थेचे महत्वाचे वैशिष्ट्ये आहे.
- 4) ----- विकास साध्य करण्यासाठी सामाजिक, आर्थिक आणि पर्यावरणात्मक न्यायबुद्धी असणे आवश्यक आहे.
- 5) ----- छेडछाड न करता मानवी जीवनांच्या क्षमतांमध्ये सुधारणा आणणे म्हणजे शाश्वत विकास होय.

B) Answer in one sentence (attempt all)

- 1) What is development?
- 2) State any one type of unemployment.
- 3) State any one Government scheme of development.
- 4) What is gender?
- 5) What is poverty?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) विकास म्हणजे काय?
- २) बेरोजगारीचा कोणताही एक प्रकार सांगा.
- ३) कोणतिही एक विकासाची शासकिय योजना सांगा.
- ४) लिंगभाव म्हणजे काय?
- ५) दारिद्र्य म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concept / terms / units / events (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Social audit
- 2) Social development
- 3) Underdevelopment
- 4) Unemployment

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सामाजिक अंकेक्षण
- २) सामाजिक विकास
- ३) कमी विकास
- ४) बेरोजगारी

B) Attempt in short (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the subject matter of sociology of development.
- 2) Explain the consequences of privatization on Indian society.
- 3) Explain the relation between gender and development.
- 4) State the causes of social disparities.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) विकासाच्या समाजशास्त्राचा अभ्यासविषय स्पष्ट करा.

- २) भारतीय समाजावर खाजगीकरणाचा झालेला परिणाम स्पष्ट करा.
- ३) लिंग आणि विकास यातील संबंध स्पष्ट करा.
- ४) सामाजिक विषमतेची कारणे सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) What is sustainable development and explain the nature of sustainable development.
- 2) Explain the various developmental approaches.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) शाश्वत विकास म्हणजे काय आणि शाश्वत विकासाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- २) विकासाचे विविध दृष्टीकोन विशद करा.

20